

Posudek diplomové práce Martina Adámka „Změny vegetace luk v povodí Žebrákovského potoka po 30 letech“

Martin Adánek využil ve své diplomové práci výsledky detailního fytoocenologického průzkumu, který probíhal pod vedením Roberta Neuhäusla na konci 70. let. Tehdejší stav srovnal se současnou aktuální vegetací a v práci jasně dokumentuje změny, které probíhají v naší krajině. Jde o změny jak v druhovém bohatství, rozložení společenstev i v jejich složení. Práce se mi líbí, je zpracována s určitým nadhledem a s velice jasnými výsledky. V celkovém přístupu není moc věcí k vytknutí. Pokud se objevují chyby, tak je to v dobových reáliích, nikoliv v samotném zpracování. Jejich seznam je uveden níže. V práci šla řada věcí více dotáhnout v diskusi a zejména ve využití literatury. Ta je velmi náhodně vybraná a velmi často značně nereprezentativně. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a dále uvádím otázky pro diskusi.

Otázky

str. 17: zde Martin Adánek mluví o jednoznačném fytoocenologickém zařazení podle dominanty. S tím bych polemizoval, fytoocenologický systém luk přece není založen na dominantě, ale na druhových skupinách. Naopak, jedna dominanta může převládnout i v různých společenstvech, jako třeba ve zpracovaných společenstvech druh *Alopecurus pratensis*.

str. 18: autor píše o ověření klasifikace shlukovou analýzou. To není tak, shluková analýza rozhodně není metodou na ověřování čehokoliv. Vedlo by jiné nastavení klasifikačních kritérií k zamítnutí navržené klasifikace?

str. 69: autor zde píše o vápnění a jeho vlivu na pH a o jiných efektech neuvažuje. V tomto kontextu bych se rád zeptal, jaký je hlavní ekologický efekt vápnění půd?

Na téže straně je diskutován vliv poklesu HPV. K jakým procesům dochází v půdě a jak se to projeví na vegetaci?

str. 70: snižování trofie po skončení hnojení sklizní biomasy je velice závislé na kvalitě půdy (jejích sorpčních vlastnostech) a rozhodně nemusí být pomalé. Výsledky velkého srovnávacího pokusu v Německu ukázaly, že na některých půdách je tento proces velice rychlý. Má autor představu, jaké parametry tento proces ovlivňují a jaké jsou tedy v tomto kontextu půdy v povodí Žebrákovského potoka?

Který další faktor výrazně podmiňuje nárůst diverzity společenstev a není autorem zmíněn?

str. 71: v diskusi k eutrofizaci krajiny autor opominul hlavní zdroj, kterým bylo v uvedeném období velmi neracionální a subvencované používání hnojiv: hnojilo se za větru, z letadel, došlo k naprostému přehnojení a tím šíření velkých dávek živin podzemní i povrchovou vodou. I to mohla být jedna z příčin úbytku oligotrofních společenstev, např. na výchozech pramenů.

Na téže stránce autor diskutuje změny parametru kontinentalita. Autor si ale nevšímal druhů, které ze společenstev vypadly. Nemohlo k posunu hodnot kontinentality dojít i z toho důvodu, že vypadly druhy s nižšími hodnotami?

Chyby v dobových reáliích a některé vysvětlující poznámky

str. 3: u práce Neuhäusla et al. šlo o rukopis, nikdy nebyla publikována

str. 11: nikdy nedocházelo k hromadným transformacím zemědělských družstev na státní statky. V 80. letech došlo ke spojování družstev do velkých celků, ale přesto zůstával zachován zcela odlišný přístup k hospodaření;

str. 14: na lokalitě Nový Dvůr došlo k přesunu celého koryta potoka na okraj nivy, ale při bouřkách v polovině 80. let se potok vrátil přibližně do původního koryta a tím pak došlo k výraznému zavlhčení celé nivy;

str. 16, 29 a dále: několikrát je zmíněno, že vodárenská nádrž byla brána jen jako záložní zdroj po vybudování nádrže na Želivce. Rozhodně tomu tak nebylo, protože nádrž na Želivce je více než o deset let starší; zde možná šlo o vybudování přivaděče vody ze Želivky či o něco jiného....

str. 35: společenstvo Sphagno-Eriophoretum rozhodně nebylo v území hojné, šlo o jednotlivé rašelinné pecky;

str. 67: autorem zmiňovaný výskyt *Pedicularis sylvatica* se vztahuje na paralelní údolíčko k lokalitě Vlkanov? Tam byl v 70. letech dosti bohatý výskyt tohoto druhu.

Metodické a formální chyby

str. 36 a dále: autor píše, že nomenklatura druhů je podle práce Kubát et al. 2002. Rozhodně tomu tak není ve všech případech, např. pýr plazivý je rod *Elytrigia* a ne *Elymus*;

str. 52: pro interpretaci výšky HPV by bylo vhodné, kdyby v práci byly uvedeny např. měsíční úhrny srážek jak z období měření na přelomu 70. a 80. let, tak i z období autorových vlastních měření. V tomto kontextu je pak možno srovnávat.

str. 53-56: bylo by třeba rozšířit legendu obrázků na odkaz na stranu, kde je uvedeno, co který snímek reprezentuje.

str. 70: autor píše, že u původních snímků není známa velikost ploch. To je asi pouze opomenutí v rukopisu, velikosti ploch byly zcela jednoznačně zaznamenávány. Ty by asi nebylo obtížné dohledat v originálních záznamech, sám jsem řadu snímků zapisoval a velikosti ploch mám.

V celé práci je poměrně málo překlepů a chyb, s výjimkou seznamu literatury. Je škoda, že autor nevěnoval citacím patřičnou pozornost.

Jako hodnocení navrhuji velmi dobře, pro hodnocení výborně mi tam chybí větší dotazení v diskusi a ne zcela dobrá práce s literaturou. Pokud bude kvalifikovaně probíhat diskuse k položeným otázkám, dalo by se i o stupni výborně uvažovat.

Průhonice 7.9. 2007

Doc. RNDr. František Krahulec, CSc.